

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VYRIAUSYBĖS 2020-11-04 NUTARIMO NR. 1226 2.2.2 P. IR JO PAPUNKČIŲ TAIKYMO IR AIŠKINIMO

Vadovaudamiesi Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis ir siekdami užtikrinti pagal galimybes sklandesnį sąžiningo verslo vykdymą COVID-19 pandemijos ir karantino sąlygomis, kreipiamės į Jus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-11-04 nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“¹ (toliau – Nutarimas) nuostatų teisėtumo bei išplėstinio nuostatų aiškinimo ir taikymo.

Nuo 2021-02-15 galioja Nutarimo 2.2.2.6 p., kuris leidžia veikti tik toms ne maisto, veterinarijos, pašarų gyvūnams, vaistinių, gėlių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių (Nutarimo 2.2.2.1 p.) parduotuvėms, kioskams ir paviljonams (išskyrus kioskus ir paviljonus, esančius turgavietėse), kurie vykdo veiklą patalpose, kurių prekybos plotas (t. y. prekybos salės, skirtos pirkėjams aptarnauti ir prekėms išdėlioti, plotas, įskaitant matavimosi kabinas, į prekybos plotą neįskaitomas administracinių patalpų, sandėlių ir pagalbinių patalpų, dirbtuvių, laiptinių, sanitarinių patalpų plotas) neviršija 300 m². Nurodytos parduotuvės ir paviljonai gali veikti, tik jeigu turi tiesioginį įėjimą iš lauko klientams arba atskirą įėjimą, kuriuo naudojasi tik tos parduotuvės ar paviljono klientai.

Dėl Nutarimo 2.2.2.6 p. aiškinimo ir taikymo kilo daug diskusijų. Kai kurie ūkio subjektai, kurių iki karantino režimo paskelbimo vykdytos veiklos prekybos vietoje prekybinis plotas buvo didesnis nei 300 m², ieškodami išeities iš šiuo metu susidariusios sunkios padėties, kai jiems iki pat dabar nebuvo leidžiama veikti ir nebuvo teikiamos tokios pagalbos priemonės kaip pavyzdžiui dalinė nuomos mokesčio kompensacija ir kt., sudalino savo prekybines patalpas, t. y. fiziškai atitvėrė nurodytą 300 m² plotą, užtikrindami pirkėjų patekimo į jį kontrolę ir kitas apsaugos priemones. Toks veiklos vykdymo būdas nėra apribotas ar draudžiamas minėtame Nutarimo punkte: sudaro sąlygas sąžiningesnei konkurencijai, mažina naštą valstybės biudžetui, leidžia vykdyti veiklą saugiau nei mažesnėse iki 300 m² ploto uždarose patalpose pandemijos valdymo tikslais, nes bendram plotui esant didesniai, užtikrinamas geresnis patalpų, kuriose yra pirkėjai, vėdinimas.

Visgi, nepaisant šių aplinkybių ir ignoruojant tai, kad Nutarimo 2.2.2.6 p. nustatytas 300 m² ribojimas nebuvo niekuo motyvuotas ir pagrįstas jokia studija, mūsų narių duomenimis, Ekonomikos ir inovacijų ministerija pradėjo platinti išaiškinamus, kad tokia prekyba, atitvėrus nurodytą plotą, neva nėra galima, siejant šio ploto atitikimą išimtinai su nuosavybės valdymo dokumentų turiniu².

Siūlytume atkreipti dėmesį į ES valstybių narių patirtį ir nekartoti kitų valstybių ES narių klaidų, pavyzdžiui, verslo vykdymo apribojimai 400 m² dydžio prekybos plotais buvo pripažinti prieštaraujančiais konstitucijos nuostatomis Austrijos Konstitucinio Teismo 2020-07-14 nutarimu. Toks sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į tai, kad Austrijos valstybės institucijos nesugebėjo pagrįsti faktiniais duomenimis ir argumentais, kad būtent toks prekybos ploto ribojimas yra kaip nors susijęs ir turėjo prisidėti prie koronaviruso plitimo valdymo, ypač turint omenyje, kad Austrijoje toks reikalavimas buvo taikomas tik daliai parduotuvių, o ne visoms parduotuvėms. Minėto teismo

¹ Aktuali redakcija nuo 2021-02-25.

² <https://eimin.lrv.lt/lt/naudinga-informacija-1/informacija-verslui-del-covid-19/verslo-salygos-karantino-metu/prekyba-1>; <https://eimin.lrv.lt/lt/naudinga-informacija-1/informacija-verslui-del-covid-19/dazniausiai-uzduodami-klausimai-1/ar-ne-maisto-prekiu-parduotuve-kurios-plotas-didesnis-nei-300kv-m-gali-atitverti-dali-parduotuves-ir-vykdyti-savo-veikla>.

vertinimu, tokie verslo ribojimai negali būti valstybės institucijų grindžiami bendro pobūdžio argumentais, kad reikia imtis priemonių siekiant valdyti koronavirusą, jeigu yra kitų mažiau verslą ir ūkinę veiklą ribojančių priemonių. Atitinkamai, Austrijos Konstitucinis Teismas priėjo prie išvados, kad toks reguliavimas, be kita ko, buvo neproporcingas, nes nepagrįstai varžo ūkinę veiklą. Būtent tai buvo pažymėta 2021-03-03 vykusio pasitarimo su Ekspertų tarybos metu: prekybinių plotų ribojimas 300 m² nėra pagrįstas jokiais faktiniais duomenimis ir moksliskai pagrįstais argumentais dėl pandemijos suvaldymo.

Pažymėtina, kad „Konstitucinis Teismas, aiškindamas konstitucinį teisinės valstybės principą, ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas – universalus principas, kuriuo yra grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija, kad konstitucinis teisinės valstybės principas aiškintinas neatsiejamai nuo Konstitucijos preambulėje skelbiamo atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekio, kad minėto konstitucinio principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose. Šio principo esmė – teisės viešpatavimas. Konstitucinis teisinės valstybės principas – itin talpus, jis apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų. Juo turi būti vadovojamasi ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d., 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. liepos 3 d. ir kt. nutarimai).“ Pažymėtina, kad teisiniai santykiai reglamentuojami oficialiai paskelbtais teisės aktais, o ne valstybės institucijų raštais ir išaiškinimais.“ Valstybės institucijos, neturi teisės plečiamai aiškinti savo priimtų teisės aktų, ar parengtų ir pateiktų Vyriausybei priimti teisės aktų, juolab raštais nustatyti imperatyviasias teisės normas.

Lietuvos verslo konfederacija pasisako už konstruktyvų bendradarbiavimą su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, bei atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, prašo dar kartą (1) peržiūrėti ir įvertinti Nutarimo 2.2.2.6 p. nustatyto ribojimo, vykdyti prekybinę veiklą didesnėse kaip 300 m² ploto prekybinėse patalpose, teisėtumą, bei (2) plečiamai neaiškinti Nutarimo nuostatų.

Tikimės Jūsų supratingumo.

Pagarbiai

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Eglė Radišauskienė

Originalas nebus siunčiamas

Ineta Rizgelė, el.p.: ineta@lvk.lt, tel. nr. +370 5 212 1111